

w sprawie wniosku Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna prowadzonego w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 914/2025 dnia 6 listopada 2025 r. w sprawie oceny programowej kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna prowadzonego w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna prowadzonego w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażonej w § 1 uchwały nr 914/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 listopada 2025 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie nie w pełni umożliwia studentom kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym. Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,

10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

– zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały zaliczone zajęcia, które tych umiejętności nie kształtują.

Do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zaliczono zajęcia, m.in. *pedagogika ogólna, filozofia, lektorat z języka obcego*, które tych umiejętności nie kształtują. Zajęcia te nie zapewniają synergii form zajęć, treści programowych, metod dydaktycznych i metod weryfikacji efektów uczenia się, która prowadziłaby do nabywania przez studentów umiejętności praktycznych właściwych dla zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia przedstawiła nowy wykaz zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, który wskazuje wyłącznie na ich formę, pomijając treści programowe, metody dydaktyczne i metody weryfikacji efektów uczenia się.

2. Zajęcia mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, mimo iż nie zostało to przewidziane w programie studiów.

W programie studiów nie wskazano zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość ani liczby punktów ECTS przypisanych tym zajęciom. Wskazano natomiast pulę zajęć, które ze względów organizacyjnych, na przykład z uwagi na aktywność zawodową studentów, mogą być w danym roku akademickim prowadzone za pomocą platformy

e-learningowej. Jednocześnie w odniesieniu do tych zajęć Uczelnia nie wykazała, że: zapewniono materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce, realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła jak niżej.

Ad zarzutu 1: „Uczelnia informuje, że w odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego odniosła się do zawartego na stronie 14 Zalecenia 1: Zaleca się prawidłowe określenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w programie studiów.

Zgodnie z zaleceniem Uczelnia dokonała weryfikacji listy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, zwracając uwagę na zapewnienie synergii formy zajęć, treści programowych, metod dydaktycznych i metod weryfikacji efektów uczenia się, w kontekście nabywania przez studentów umiejętności praktycznych właściwych dla zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej, i w konsekwencji usunęła z niej przedmioty, które błędnie zostały tam umieszczone. Lista zajęć po korekcie, określającą formę o i rodzaj zajęć została przedstawiona w wyjaśnieniach przedłożonych w odpowiedzi na Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej (Załącznik nr 1 - zestaw zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (po korekcie) – Tabela 1.). Treści programowe, metody dydaktyczne i metody weryfikacji efektów uczenia się są zawarte w sylabusach/kartach przedmiotu w załączonym programie i nie zostały one zmienione. Przedstawione poniżej zapisy w raporcie zespołu oceniającego wskazywały na prawidłowy ich dobór, w którym stwierdzono: „*Treści programowe na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w PANS w Chełmie są zawarte w sylabusach zajęć i są elementem programu studiów. Są one zgodne z efektami uczenia się i uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie pedagogiki oraz aktualny stan praktyki pedagogicznej i rynku pracy pedagoga przedszkolnego i wczesnoszkolnego. Ujmują one kształcenie pedagoga przedszkolnego i wczesnoszkolnego kompleksowo, są specyficzne dla zajęć kształtujących wiedzę, umiejętności praktyczne oraz kompetencje profesjonalne nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej*” (s. 8).

„Są one określone prawidłowo i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się dla kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, zgodnie z standardem kształcenia nauczycieli 2019.” (s.8).

„Metody kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna są adekwatne do założonych efektów uczenia się, zróżnicowane i specyficzne dla zdobywania wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki.”(s.11.)

„Metody te określone są w sylabusach i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w ich doborze są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne.” (s.11).”

Ad zarzutu 2: „...Uczelnia informuje, że w załączonym do raportu samooceny programie studiów są zawarte informacje dotyczące zajęć, które mogą być realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W planie studiów oznaczono zajęcia (wykłady w całym cyklu kształcenia: pedagogika ogólna – 2 ECTS, psychologia ogólna – 2 ECTS, teoria i praktyka wychowania – 2 ECTS, psychologia rozwojowa – 2 ECTS, metodologia badań pedagogicznych – 1 ECTS, psychologia kliniczna – 1 ECTS, specjalne potrzeby edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym – 2 ECTS, podstawy prawa oświatowego – 1 ECTS, BHP i ergonomia – 1 ECTS, ochrona własności intelektualnej – 1 ECTS. Łącznie 15 ECTS w cyklu kształcenia), które w danym roku akademickim, decyzją Dyrektora Instytutu, na wniosek kierownika Katedry Pedagogiki uwzględniający potrzeby studentów, mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia są wówczas realizowane w formie zdalnej z wykorzystaniem platformy e-learningowej "Google Workspace dla Szkół i Uczelni" synchronicznie w czasie rzeczywistym. Ze względu na realizację ww. wykładów synchronicznie w czasie rzeczywistym, możliwe realizowane są podsumowujące dyskusje związane z wykładem, pozwalające na bieżąco monitorować realizację efektów uczenia się, a na prowadzonych do tych wykładów ćwiczeniach w formie stacjonarnej informacje te są wykorzystywane w praktycznych rozwiązaniach. Prowadzący umieszczają dla studentów materiały w formie elektronicznej, będące uzupełnieniem treści niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się z danego przedmiotu. Weryfikacja na zakończenie zajęć prowadzonych w formie zdalnej zawsze odbywa się stacjonarnie, tj. studenci piszą testy zaliczeniowe i zdają egzaminy pisemne lub ustne w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim, tak samo odbywają się konsultacje z nauczycielami akademickimi.

Podczas wizytacji Zespołu Oceniającego podejmowane były kwestie wykorzystania platformy w procesie kształcenia studentów. Zespół Oceniający na żadnym z etapów prowadzonej oceny nie wnosił o przedstawienie dodatkowych materiałów dotyczących tej formy kształcenia, ani nie wskazywał na potrzebę innego określenia tych wykładów w programie studiów. W raporcie zespołu oceniającego nie ma też żadnych zaleceń ani rekomendacji w tym zakresie, do których Uczelnia mogłaby się odnieść w odpowiedzi.

W raporcie stwierdzono natomiast: *„Podczas zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna korzysta się z dostępnej wiodącej platformy edukacyjnej, umożliwiającej synchroniczne interakcje oraz pracę własną na podstawie materiałów dydaktycznych umieszczonych w sieci.*

(s. 11).

W Uczelni co do zasady tylko niektóre wykłady na wniosek kierownika Katedry Pedagogiki są w danym roku akademickim prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ale wówczas są one wyjątkiem i jedynie uzupełniają treści programowe realizowane na zajęciach prowadzonych w formie stacjonarnej. (s.12).

„Program studiów obejmuje zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w wymiarze 150 godzin w roku akademickim 2024/2025. W każdym roku akademickim Kierownik Katedry Pedagogiki, przy której afiliowany jest kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, na wniosek studentów kieruje na początku roku akademickiego do Dyrektora Instytutu prośbę o przeniesienie kilku zajęć prowadzonych w formie wykładów stacjonarnych na wykłady prowadzone online. Wniosek studentów jest motywowany najczęściej dostosowaniem planu zajęć do ich potrzeb, często wynika z konieczności pracy zawodowej. W roku akademickim 2024/2025 są to takie zajęcia, jak: podstawy prawa oświatowego, ochrona własności intelektualnej, pedagogika ogólna, psychologia kliniczna” (s. 10).

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i opis działań naprawczych, jednak nie niwelują one istoty wszystkich zarzutów.

Ad zarzutu 1: Argumentacja Uczelni podkreślająca, iż wybór zajęć kształtujących umiejętności praktyczne jest prawidłowy, ponieważ właściwie dobrane są treści i metody kształcenia w sylabusach – co podkreślił zespół oceniający - nie zmienia meritum zarzutu. Wnioskodawca niewłaściwie definiuje ową grupę. Tabela 1 zamieszczona w załączniku 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy zawiera bowiem nadal zajęcia, które nie mają charakteru praktycznego. Wnioskodawca uznaje, że każda forma ćwiczeń czy konwersatorium stwarza szansę na opanowanie nauczycielskich kompetencji praktycznych, co jest błędem. W w/w tabeli wykazano na przykład: *Współczesne trendy w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, Dydaktyka ogólna, Kulturowe konteksty edukacji, Paradygmaty współczesnej dydaktyki, Pedeutologia, Podstawy m. in. edukacji informatycznej, matematycznej, muzycznej, plastycznej, technicznej* – zajęcia te mają inne niż metodyka tych obszarów edukacji. Dodatkowo ujęto także *Psychologię rozwojową, wychowawczą* czy *psychopedagogiczne podstawy uczenia się* – zajęcia te niewątpliwie dostarczają wiedzy teoretycznej dotyczącej specyfiki funkcjonowania dziecka czy procesu edukacji, ale nie są związane wprost z czynnościami zawodowymi nauczyciela. Podejście Uczelni jest niewłaściwe, bo oznacza, że przygotowuje studenta pedagogiki wczesnoszkolnej do prowadzenia zajęć z psychologii wychowania czy psychologii rozwojowej. A zajęcia te (co wynika z treści programowych) nie mają związku z działaniami nauczycielskimi dedykowanymi aktywności zawodowej w klasach I-III czy przedszkolu, realizowanej w warunkach zbliżonych do rzeczywistości edukacyjnej. Jedynie zajęcia, które odbywają się w warunkach symulujących/zbliżonych do zajęć w klasie szkolnej czy grupie przedszkolnej (czyli w specjalistycznej pracowni) lub bezpośrednio w placówkach edukacyjnych, spełniają wymóg kształtowania umiejętności praktycznych.

Przedmioty w tabeli ujęte zostały wszystkie ćwiczenia i konwersatoria, jako zajęcia kształtujące kompetencje praktyczne. Z uwagi na wykazanie w tym zestawieniu zajęć o specyfice teoretycznej należy uznać, że przedmiotowa specyfikacja jest niepoprawna i nie

można stwierdzić, iż wypełnia wymóg normatywnej proporcji udziału w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Ad zarzutu 2: W raporcie Zespołu oceniającego nie uzasadniono zarzutu dotyczącego zajęć realizowanych z wykorzystaniem narzędzi i technik kształcenia na odległość, nie zamieszczono opisu ustaleń i konstatacji, że takowe zajęcia nie są realizowane czy zaplanowane.

W związku z powyższym **zarzut 1 pozostaje w mocy.**

Prezydium PKA stwierdza tym samym brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 2.

W odniesieniu do kryterium 10:

System zapewnienia jakości kształcenia działa nie w pełni skutecznie na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

Uczelnia posiada system zapewnienia jakości kształcenia, który na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna nie jest w pełni skuteczny, o czym świadczą nieprawidłowości w programie studiów. Dotyczą one zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze, które okazały się nie w pełni skuteczne i nie doprowadziły do wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie zidentyfikował również nieprawidłowości w organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła jak niżej.

„...Zespół Oceniający PKA wskazał w raporcie: *Podstawą do obniżenia stopnia spełnienia kryterium [10.] na kryterium spełnione częściowo jest stwierdzenie, że system zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie uchwycił nieprawidłowości związanych z realizacją tego programu* (s. 35). Te nieprawidłowości, których według Zespołu Oceniającego nie uchwycił System Zapewnienia Jakości Kształcenia, dotyczyły nieprawidłowo określonych zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w programie studiów, na co zwraca ZO PKA w kryterium 10., tj. na s. 34 raportu: *Niestety, analiza stanu faktycznego wykazała uchybienia związane z realizacją programu studiów (szczegółowy opis znajduje się w analizie stanu faktycznego kryterium 2)*, a także we wskazanym kryterium 2., w którym jest mowa jedynie o nieprawidłowym określeniu zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w programie studiów (co znajduje odzwierciedlenie w zaleceniu sformułowanym do kryterium 2. – *Zaleca się prawidłowe określenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w programie studiów* – s. 14).

Zgodnie z zaleceniem Zespołu Oceniającego PKA sformułowanym do kryterium 10.

podjęte zostały działania naprawcze umożliwiające skuteczniejsze rozpoznawanie na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna nieprawidłowości związanych z realizacją programu. Działania naprawcze zostały – zgodnie z informacją zawartą

w wyjaśnieniach do Raportu Zespołu Oceniającego PKA – wdrożone od roku akademickiego 2025/2026, co nie pozwala obecnie wnioskować o braku ich skuteczności.”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Struktura systemu zapewniania jakości nadal nie działa właściwie, o czym świadczą błędy w zakresie działań naprawczych zmierzających do niwelowania zarzutu 1 do kryterium 2.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Prezydium PKA stwierdza tym samym brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 10.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 2:

Zaleca się zapewnienie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w sposób wskazujący na synergię form zajęć, treści programowych, metod dydaktycznych i metod weryfikacji efektów uczenia się.

W odniesieniu do kryterium 10:

Zaleca się skuteczne wdrożenie zmian w funkcjonowaniu systemu zapewniania jakości kształcenia, niwelujących ryzyko powtarzania błędów w definiowaniu elementów programu studiów.

§ 2

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 3.

§ 3

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2027/2028.

§ 4

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej